

Иван Макаров

Салтны 2-с түлүмүссө кылгаччылар
борилдэбигт ылыгылыларга 3 күнүүтө
нигэр хоруйдаатылар. Манна Манчаары
соньчууларылар он бөлүмгө, "Эдэр ыгы-
ты арыгыткан хайдах тэйлүмүсө?", "Орну
уус-урап аарыкча хайдах чүгөһетүмүсө

[illegible]

Елена МАКАРИНСКАЯ

Сергей МУКСУНОВ

Наталия ЗАХАРОВА

Барылдаан куолас-
тааһын - аһаҥс буолар. Ол
сурдук "Биэр ньыгыт Рос-
сия" партия чилиэннэрэ
экинчи күүһүн өйөөгүлөрө
буолбакка, атын
барылаах киһи эмээ кытты-
ыт сат.

Барьшлан куластайһыа түмүгүн быһаарыаҕа анал оройуон уонна участак хамыһыһалара төрүлүөхтөрө. Бу хамыһыһалар кандидат буолуон баралахтартан сайабылланһа ыһыахтара, барьшлан куластайһыр бырааптаах дьону регистрацияһыахтара.

Билэр телефон: 41-103
Биир дойдулаахпыт,
өскөтүп өнөлөх түпсарыгар
билэ саналаах буоллаххы-
ны, бу барытаан кула-
тааһыгыга көптөөһүнү ыл,
кэлэр билибарга сөптөөх
кандидат туларыгар са-
наатын холбоо.

"Биир ныгыл Россия"
политической партия
Чурагчы улуунунаавы
төрийдөгө

Мия, Егор Алексеевич Флеготов, 1936 с.н. токуунуу томоорон тымныытын курсо 22-с тыпыылаа Чуратчы Чапырааир Бомарытта алааска горообутум. Адыс савастын туолун, 1944с. Толоон на- чалынай оскуулатыр уорона юмриби- тым.

Бастахы учуурталым: "Ихэнэ ахчатыг тэбимэст агахгаар, оргогунан туорайдаах "А" буужуба" дээн үөрэмжлэгийн олус үчүтэйдик өйдүүбүн. Бу үөрэх дэмын бүтүүтүгэр, аны санаатахха, Германияны Кыайлын бэрэахынньаар барыбгытн илүүдүгэргэ стройдагылар уоһна тэлэ этэн барап, минньэтэс ас түнэгтэлэр, онно бирсоннык дээн баарын үүсүлүт сана бислэг буулгоохгаар. Үүсүс - төрдүс кылаастарга сана кэлбн.

рыя турбуктара. Ол иһин алектөөх нэһилиэк салалтата кэлит дээн үһүнүк үлэһэбиктэр, ошон алектөөх маадыр маада дээн туруорсан, 1972 с. ыам ыйын бастагы күһүттэн дириэктэр эбээһинэһин мизэ сүктэригиттэр. Бу дуоһуаска, дойдубар үлэһи кэлбит кэһи быһыытынан, 17 сыл эңкэл суох үлэһэбиким. Мин үлэҥ кириэрдэр оскуола материалнай базата быстар матэк этэ. 8 кыһаастаах оскуола буолуутун, 1928 сыллааха үлэҥ кириэбит начальнай оскуоланы саллан, нэһилиэк биэр өмөнүнэн үөрөнөр кырустаах этибит. Мастарыскай, фэстуктуура саалатын туһунан этэ да барыт-лыбат.

Элбэх туруурсуу илгээлтэн дүрслэ-
гээр зөблөм бэлчээс хувируулан 160 мян-
д.

Биднийг оркулабынтар ухунуук үлэ-
лээ, оро билиннигити ылыгы бастыг
учууталларынан РСФСР уоразирин-
тин туйгуунара Василий Васильевич
Петров, Николай Николаевич Адамов,
Варвара Константиновна Еремеева, СР
уоразиринтин туйгуунара Алафья
Яковлевна Михайлова, Ангелина Пет-
ровна, Григорий Николаевич Петров-
тар, Саргылана Николаевна Филиппо-
ва, Мария Николаевна Адамова, Тат-
ьяна Ивановна Адамова ууда буйгал-
лар.

Тус байам олохын тухуунх хэлхээ-
тэхээ, 1961 с үүрэхээ туттарса амьд-
ан, атырдах мыйгар Кытаанх
нэлэлзэлтэй тэргүүх Екатерина
Проконькина Захарованын мал бууд-
балхуу. Күн 1957 с СТУУ-н багш

ҮӨРЭХ-ИИТИИ СУОЛУНАН

Армандий Семёнович Родионов дин учуутал үөрөттө. Күни кылаанак, ирдэбиллэх учуутал буолан, начальнай үөрэх программатын ситиһили били, саас эсиамены (Хайахсыт охкулалыгар баран туттарбыһыт) бары ситиһилээхтэти туттаран, охкулалытын бүтэр биһиттэ. Витити кылаастыгыгар Марина Адамска, Лиза Афанасьева, Акулина Ноева, Мотрёна Старостина, Котля Старостин, Николай (Захарович) Макаров, Семён Михайлов, Саша Филитов уонна мун баарбыт.

Олонд хамт үс сэл Хайхсылт сэгл
кылаартаах оркуулатын бүтэрбелээ. Б
ылд чарты, билэчиг өйдөөтөхжэ, сэрл
гэ динизээр бяр сүүлэр буоланнар, ит
гэ динизээк соя, овсянка бурдугулан
чинтан аралдылар бурдук эжитэ буол
ул) хаһилдааттарарына буруолуу сүл
дара, килээпит үүт - үхсү хаһайыс
тыбаннай мыйса курудук буолара, су
онок бөлөгэтэнээр хатаран сөр бу
ларбыт.

[illegible]

1999 о. Чандыр оскуолатын кадрьнан бөдөргөтөр ааттаан, сана 8 кылаастаах оскуолалар завуһунан, ахсаан, физика учуурталызын апаан аралбыгытара. Бу үлүстөр мөһн үс сыл сындыбыгытм. Ол кэмте оскуолабыг диярыктарыра ул-

талзах ивэи этгэстэх оркула туту-
лан, 1977 с. алтынныг үлэр кирбэгэ.
Онтон ыла уруук оркулабын илэ-
рлэсти мастарыкыга уларган,
арс кылаастах оркула кыадын
үлэлэр усулуобуйаламмынхт.
Үлэлтинэн толру хаачылыбынхт.
Мини кытта тэгнэ завучтар Гел Ми-
хайловна Слепцова (8 сыл), Лидия Пет-
ровна Сысольгина (4 сыл) бээр өйүл-
санаан "и үлэг, мин үлэм" дэпкээ
коллективы салгабынхт.

Кыглас тапшан мөстөр үлэни Эри-
лек Эристави аатын пионерской дру-
жиныбыт сүрүлүүрү. Пионер бааа-
тайдарынан Антонова Петровна Пе-
рова, Александр Васильевна Неустро-
ва үлөлөбөт көңөрүгөр бишин дру-
жиныбыт правофланговой ааты ыыт-
таан, оройун семинардарыгар ыгтыл-
лалара, бааытайдар наараандары
ыттытаабытара.

Спортивный улан: тэрийснэг 3000
саяага спортивной инвентарь ылынх-
пылтан физрук Николай Николае-
вич Адамов арыс кытаастах оркула-
лар комплекснай спартакзалларгар
инвентарь куннэг савдхыбыта. Кунн
кэталэснэг спортсменнэра республикага
Чурагча оройуону чэлийн хайынарна
кэргэсүүр хаманга буолаллара. Бил-
тин кэрдэн олорон, оркула үөсөтөр -
интер үлэтэн тэннэ тэрийснэг
үлөһиттэрбэр махтаным улахан.

Арыс кылаастаах оскуоһа үлүһү-
лүр кэмигиттэр кабинетнай систиэмэни
үөрөтүн үлүһү күүсүгү турбута. Бу да
үлүһү билиһин оскуола атыггартарын хаал-
сыбатара. Оройууннааһы көрүү-кууһу-
руска начальнай кылааска Екатерина
Прокопьевна Флегонтова, математи-
кага Василий Васильевич Петров,
уруһуйга, черчениега Григорий Никол-
лаевич Петров уода, огу тэти швей-
скай хос миисталлээн, учууталлар Рово-
граммататынан бэлэтииллэрттэрэ.

гионер-бахаатай уонна начаалынай кылаас учуутала дотун идэни ылыбата. 25 сыл биригэ адырбулупутуттан 18 сылын Чакыр аркы кылаастах оскуолалар үлэлиэбитэ. "Екатерина Прокольевна айбылтан айдырылалар, сэр - аймак кутун-сүрүн түшүт, айун - санаатын абылшабыт, кырачак дьонго иккис ийэлэрэ, итигэ - ийирэх дордору, арар, итэрийэр киһилэрэ буолбут дыгачак улахан учуутал", - диир РСФСР үөрэҕиритин туйгуна, оройуон бастыг физик учуутала Варвара Константиновна Еремеева ахтар. Оттон оройуон оскуолаларын биэр кырдыгас дириэктэрэ: "Екатерина Прокольевна уруоктарыгар үтүстүк сындыарым, кинитэн үөрэмиктиһим, атын адыр учууталларга кинилэригэр, ирдэһини да туруорарым. Киниэхэ научнай - методическай билии эрэ буолбакка, эстетическай өттүнэн учуутал айыы бэриллибэт ураты талаан баара, айбылтан норуот учуутала", - диир РСФСР үөрэҕиритин уонна тыатын хаһаайыстыбатын туйгуна МР. Сысэтиэн бейэтин ахтылыгар сүөһүөн.

Вийнги илээбт, кырдык да, орду чиг биевэл нэгдэр, орху сайлгавар методист-учуутыг этэ диги коллективка саяалгавары. Ону тэгэ бэйлэтин тус хоолорун, дьонго - сэрэгэ иктер сайлгаварын, дьхр бастыг хаааык бийлгаварын чутас дьонугар, орду ордулар ураты сыйлас тапталын эргэги кэрэ кийн этэ, тэпнээр, буна, ааык бийлгавар.

Мин бэйм үлэнгэ буулбут 51 сэл-
бэгтэл 43-нүү оркуулаа үлэлдэбим.

Егор Алексеевич ФЛЕГОНТОВ,
РСФСР үөрөдрийн туйгуна, үнэ
всгараа, Чакыр нэнийлэгийн
Бөгсүтгалах олохтоо, республика
үөрөдрийн Бөгсүтгалах всгараа.

ПОЛОЖЕНИЕ

Улусного фестиваля юных исследователей и
исполнителей олонхо «Тулбо олонхо»
в рамках 375-летия образования Ботуресского улуса и
XIX Спартакиады по традиционным видам спорта
"Улус Магчылы" РС (Я)

1. Общее глоссеми

Угрюмий фестиваль среди дошкольников и школьников "Угрюбо-Опсого" является первым этапом для отбора и направления лучших исполнителей и исследователей эпоса к республиканскому фестивалю "Опсого дойдутул олобун".

Организаторы фестиваля: Улусное управление культуры, улусное управление образования, МБУ "Информационно-методический Центр Культурного наследия и Современных культурных технологий" Муниципального образования "Чулымский улус (район)".

2. Цели и задачи

Учебный ежегодный фестиваль новых изобретений и исследований юных «Тюльби олянок» проводится в целях сохранения и обеспечения преемственности значимых традиций, пропаганды и развития экологического искусства, наметить пути совершенствования работы, а также выявить новые типы талантов, лучшие исследовательские работы детей, стимулировать творческую активность детей, кто занимается экологией.

3. Порядок проведения фестиваля

В конкурсе принимают участие фольклорные детские творческие коллективы, отдельные исполнители и юные исследователи этноса, фольклористы и школьного возраста.

— традиционное исполнение вполголоса (сильные), коллективное;

- научное исследование эпоса;
- "Дети рисуют Олжигу"

Выступление в номинации "традиционное исполнение эпоса" может включать как полное, так и частичное исполнение эпического сказания (или его фрагмента).

Участие в номинации "научное исследование эпохи" может быть представлено в виде доклада, научного сообщения (не более 15 минут), резюме, стандарного доклада и др.

Участие в выставке "Дети рисуют Олонхо" - по мотивам Олонхо - в формате А-3

4. Критерии оценки участников
Для конкурсантов, участвующих в номинации "Традиционные исполнительские искусства":

- соответствие сказительской традиции;
- исполнительское мастерство;
- использование местного материала.

Для конкурсантов, участвующих в номинации "научное исследование этого":

- новизна и актуальность исследования;
- глубина и достоверность исследования;
- использование местного материала, исследований

Для мониторингов, участвующих в мониторинге "Дети России Олонхо"

- качество и технология выполнения работ;
- комплексное решение;
- авторский стиль;

Место проведения конкурсов: АУ "Айылы" с Чуратта
Для конкурсов, участвующих в номинации "Тради-
ционное исполнение эпоса" и "Научное исследование эпоса"

Для конкурсантов, участвующих в номинации "Дети рисуют Олонец", выставка будет проводиться в галерее

Начало регистрации с 10 ч 10 марта у дилемманных с
10ч. 20 марта у псаломных;

Присуждается звание Лауреата I, II, III, степени по всем номинациям. Всем участникам выдается сертификат об участии в фестивале "Тысяча слоних", лучшие получают

Телефоны для справок: 42-812, 89644195087.

Проездные расходы оплачивает направляющая сторо-

Организационный взнос: За каждого участника 200 рублей.

Понедельник, 18 марта	Вторник, 19 марта	Среда, 20 марта	Четверг, 21 марта	Пятница, 22 марта	Суббота, 23 марта	Воскресенье, 24 марта
07:00 "Саха сирэ" информационная биэри 07:10 "Сага кун-Новый день" прямой эфир 6+ 08:00 "Якутия" информационная программа 08:10 "Сага кун-Новый день" 6+ 09:00 "Теле-сирэ" 6+ 09:30 "Сардаана" 6+ 11:00 "Саха сирэ-Якутия" информационная программа 11:15 "Олох күүсү күүсү" ("Сунтаа") ТВ 11:45 "Тарбаахастык астыаах" 6+ 12:15 "Кункаан": Айыы оһото 0+ 12:30 "Жизнь прекрасна" прямой эфир 6+ 13:30 "Саха сирэ-Якутия" информационная программа 15:35 "Проект: Большая страна" 12+ 16:25 "Мультики из детства" 0+ 17:00 "Хотосоро кунуу туһунан" ("Мастер-класс") ТВ 17:30 "Тазан" 6+ 18:00 "Саха сирэ" информационная биэри 18:15 "Малыкайга-Бир кун" ("Нурба") ТВ 18:45 "Кункаан": Айыы оһото 0+ 19:00 "Якутия" информационная программа 19:15 "Оккупация" 12+ 20:00 "Парламентский вестник" 12+ 20:30 "Саха сирэ" информационная биэри 21:00 "Бинкаан" 0+ 21:15 "Политический" 0+ 22:00 "МФЦ информирует" 12+ 22:15 "Якутия" информационная программа 22:30 "Ырыах-хугас аймактар-быт" ("Борогон") ТВ	07:00 "Саха сирэ" информационная биэри 07:10 "Сага кун-Новый день" прямой эфир 6+ 08:00 "Якутия" информационная программа 08:10 "Сага кун-Новый день" 6+ 09:00 "Теле-сирэ" 6+ 09:30 "Сардаана" 6+ 11:00 "Саха сирэ-Якутия" информационная программа 11:15 "Өбүгү үлэһин, сиргүтүн" ("Өлөөн") ТВ 6+ 11:45 "Байкай" 16+ 12:15 "Кункаан": Корабылга 0+ 12:30 "Учугайн бу сирэ" аһаас эфир 6+ 13:30 "Саха сирэ-Якутия" информационная программа 14:00 "Коллекция любви" художественный фильм 12+ 14:50 "ТВ-спорт": Международный турнир по вольной борьбе памяти Р.М.Дмитриева 6+ 17:00 "Аһа-луук мас": Сарсан саһан 6+ 17:30 "Хотосоро кунуу туһунан" 0+ 18:00 "Саха сирэ" информационная биэри 18:15 "Я, ты, он, она вместе дружная семья" (ТВ "Кур") 6+ 18:45 "Кункаан": Корабылга 0+ 19:00 "Якутия" информационная программа 19:15 "Харак дьаллар" аһаас эфир тон-шоу 6+ 20:15 "Эриэти" 12+ 20:30 "Саха сирэ" информационная биэри 21:00 "Бинкаан" 0+ 21:15 "Кинсаах" 12+ 21:45 "Я-сильный" 12+ 22:15 "Якутия" информационная программа 22:30 "Технополис" 12+	07:00 "Саха сирэ" информационная биэри 07:10 "Сага кун-Новый день" прямой эфир 6+ 08:00 "Якутия" информационная программа 08:10 "Сага кун-Новый день" 6+ 09:00 "Сирэ" 12+ 11:00 "Саха сирэ-Якутия" информационная программа 11:15 "Тод, доһулунуу өбүгүтүн" (ТВ Томо) 6+ 11:45 "Оккупация" 16+ 12:15 "Кункаан": Кунтаан 0+ 12:30 "Жизнь прекрасна" прямой эфир 6+ 13:30 "Саха сирэ-Якутия" информационная программа 14:50 "ТВ-спорт": Международный турнир по вольной борьбе памяти Р.М.Дмитриева 6+ 15:50 "Золотой мироздания" 6+ 17:00 "Progress" 6+ 17:30 "Тазан" 6+ 18:00 "Саха сирэ" информационная биэри 18:15 "Призвание верны" (ТВ "Спектр") 18:45 "Кункаан": Кунтаан 0+ 19:00 "Якутия" информационная программа 19:15 "Одн из нас" 12+ 20:00 "Победности" 12+ 20:30 "Саха сирэ" информационная биэри 21:00 "Бинкаан" 0+ 21:15 "Т.О.К." телевизионный конкурс 6+ 22:15 "Якутия" информационная программа 22:30 "Золотой фонд" ТВ: Памяти Галины Кравченко	07:00 "Саха сирэ" информационная биэри 07:10 "Сага кун-Новый день" прямой эфир 6+ 08:00 "Якутия" информационная программа 08:10 "Сага кун-Новый день" 6+ 09:00 "Оккупация" 12+ 09:45 "Парламентский вестник" 10:15 "Тазан" 6+ 10:45 "В мире профессий" 6+ 11:00 "Саха сирэ-Якутия" информационная программа 11:15 "Улук дойду улукту" ("Борогон") ТВ 6+ 12:15 "Кункаан": Эриэти 0+ 12:30 "Учугайн бу сирэ" аһаас эфир 6+ 13:30 "Саха сирэ-Якутия" информационная программа 16:35 "Мультики из детства" 0+ 17:00 "Хотосоро кунуу туһунан, таа доһо, Карыдай ныйма" ("Панорама") ТВ 6+ 17:30 "Хотосоро кунуу туһунан" 0+ 18:00 "Саха сирэ" информационная биэри 18:15 "Кункаан": Эриэти 0+ 18:45 "Кункаан": Эриэти 0+ 19:00 "Якутия" информационная программа 19:15 "Диалог с властью" прямой эфир 12+ 20:00 "Бизнес-формула" 6+ 20:15 "Экономика. Тенденции" 6+ 20:30 "Саха сирэ" информационная биэри 21:00 "Бинкаан" 0+ 21:15 "Телепорт" прямой эфир 12+ 22:15 "Якутия" информационная программа 22:30 "В эфире" "Московский фильм"	06:00 "Сородун" 6+ 06:45 "Мультики из детства" 0+ 07:00 "Саха сирэ" информационная биэри 07:10 "Сага кун-Новый день" прямой эфир 6+ 08:00 "Якутия" информационная программа 08:10 "Сага кун-Новый день" 6+ 09:00 "Я, ты, он, она вместе дружная семья" (ТВ "Кур") 6+ 09:30 "Приветно верны" (ТВ "Спектр") 6+ 10:00 "Я-сильный" 12+ 10:30 "Кинсаах" 12+ 11:00 "Саха сирэ-Якутия" информационная программа 11:15 "Снежный барс" 2013 ("Холун Бүлүү") ТВ 6+ 11:30 "Дьявол из Гора" 6+ 12:30 "Жизнь прекрасна" прямой эфир 6+ 13:30 "Саха сирэ-Якутия" информационная программа 16:40 "Мультики из детства" 0+ 17:00 "Золотой фонд" ТВ: Мыны быһаас 6+ 17:30 "Школа абитуриента" прямой эфир 6+ 18:00 "Саха сирэ" информационная биэри 18:15 "Ырыах-хугас доһотторбу" ("Борогон") ТВ 6+ 18:45 "Кункаан" 0+ 19:00 "Якутия" информационная программа 19:15 "Человек" 12+ 20:00 "Атах тосон оһорон" 12+ 20:30 "Саха сирэ-Якутия" информационная программа 21:00 "Бинкаан" 0+ 21:15 "Кинсаах" аһаас эфир 22:15 "Якутия" информационная программа	08:00 "Мой спорт" 6+ 08:30 "Беседы с врачом" 6+ 08:45 "Троллинг" 12+ 09:00 "Жизнь прекрасна" 6+ 10:00 "Харак дьаллар" тон-шоу 11:00 "Тарбаахастык астыаах" 12+ 13:30 "Истинный мир" 0+ 12:00 "Аһа-луук мас": Дэлгэр быһах 6+ 12:30 "Технополис" 12+ 13:00 "SVF live" 6+ 13:30 "Саха сирэ-Кунтаан" информационная биэри 14:05 "Побед Ардула Додриэ" художественный фильм 12+ 14:35 "Тайны древнего" документальный фильм 1 серия, 12+ 15:20 "Приключения Шерлока Холмса" художественный фильм 12+ 16:15 "Потребительские расследования" документальный фильм 12+ 17:00 "Мультики из детства" 0+ 17:15 "Кардун мин, эһитин мин" 6+ 17:45 "Олох күүсү күүсү" ("Мастер-класс") ТВ 6+ 18:00 "Истинный мир" 0+ 18:45 "Тазан" 6+ 19:15 "Суба туһунан" 12+ 20:00 "Сардаана" 6+ 20:30 "Якутия. День за днем" итоговая информационная программа 21:05 "Уолан" 6+ 21:20 "ТВ-спорт": Далековостный турнир по юниорскому плаванию А.Иванова 6+ 23:00 "Т.О.К." телевизионный конкурс 6+	07:00 "Сбоду муором" эриэти 0+ 07:15 "Саха спордун күүсүтүгүннэ" 6+ 07:30 "Олохум үөрүүтү, дылы" 6+ 08:00 "Орто Халык" ТВ 6+ 08:00 "Кукка эриэннэ-20 сыт" ("Бордун") ТВ 6+ 08:30 "Сага кун-Новый день" ("Сунтаа") ТВ 6+ 09:00 "Учугайн бу сирэ" 6+ 10:00 "П.А.Олунуушуй төрүтү" 120 сыллар: Өбүгү алаһтар 10:30 "Поларная звезда" телевизионный конкурс 0+ 11:15 "Золотой фонд" ТВ: Кунтаануу оһото 120 сыллар 6+ 11:45 "С любовью к Якутии": Художественный фильм 6+ 12:15 "В мире профессий" 6+ 12:30 "Progress" 6+ 13:00 "Парадай" 6+ 13:15 "Жизнь прекрасна" промышленность (ТВ "Нерон") 6+ 13:30 "Якутия. День за днем" итоговая информационная программа 17:00 "Ырыаан сайаар оһото" А.Варламова сырдан кунтаан 6+ 18:00 "МФЦ информирует" 12+ 18:15 "Кунтаануу оһото" 0+ 18:30 "Истинный мир" 6+ 19:15 "Удун" 6+ 20:00 "Саха сирэ" 6+ 20:30 "Саха сирэ, Кунтаан" информационная биэри 21:05 "Моя Якутия" 12+ 21:35 "ТВ-спорт": Чемпионат РФ По мини-футболу "Зара" - "Прогресс" 6+ 23:00 "Телепорт" 12+

«Манчаары оонньууларын» үрдүк таһымга ытарга аналлаах сыһыары

ЧУРАПЧЫТТАН ТӨРҮТТЭЭХ СҮҮРҮКТЭР МАНЧААРЫ СПАРТАКИАДАЛАРЫН ЧЕМПИОННАРА

1. Илларионов Афанасий ("Манчаары оонньууларын" үс төгүллээх чемпионона)-1969 с. 20 км-1 ч. 08 мүн. 09 сот. Иккис спартакиада, Майа сэл.

1975 с. 10 км-32 мүн. 57 сөк. Бөһис спартакиада, Майа сэл.

1977 с. 10 км-33 мүн. 02 сөк. Алтыс спартакиада, Майа сэл.

2. Носунский Гаврил ("Манчаары оонньууларын" төгүс төгүллээх чемпионона)-1981 с. 10 км-31 мүн. 55 сөк. Ахсыс спартакиада, Майа сэл.

1983 с. 10 км-32 мүн. 28 сөк. Тохсус спартакиада, Майа сэл.

1985 с. 10 км-32 мүн. 40 сөк. Онус спартакиада, Бүлүү куората. 5 км-15 мүн. 52 сөк. 08 сот. Онус спартакиада, Бүлүү куората.

1987 с. 10 км-33 мүн. 17 сөк. 02 сот. Уон бириис спартакиада, Амма сэл. 5 км-Амма сэл.

1995 с. 5 км. Уон төрдүс спартакиада.

Төгүлү сэл.

1997 с. 5 км-15 мүн. 57 сөк. Уон бөһис спартакиада, Ньурба куората.

2005 с. 5 км-16 мүн. 23 сөк. 05 сот. Уон сэттис спартакиада, Майа сэл.

3. Феофанов Артур ("Манчаары оонньууларын" сэттэ төгүллээх чемпионона)-1990 с. 10 км-32 мүн. 40 сөк. 8 дэх. Уон иккис спартакиада, Бөрлүгэстээх сэл.

1993 с. 10 км-31 мүн. 30 сөк. 1 дэх. Уон үһүс спартакиада, Покровскай куорат. 5 км-15 мүн. 03 сөк. 08 сот.

1995 с. 10 км-32 мүн. 02 сөк. Уон төрдүс спартакиада, Төгүлү сэл.

1997 с. 10 км-33 мүн. 14 сөк. 5 км-16 мүн. 05 сөк. Уон бөһис спартакиада, Ньурба куората.

1999 с. 10 км-32 мүн. 05 сөк. 07 сот. Уон алтыс спартакиада, Ытык-Күөл сэл.

4. Петрова-Варламова Антонина

("Манчаары оонньууларын" 4 төгүллээх чемпионона) - 1977 с. 1500 м. Алтыс спартакиада, Майа сэл.

1979 с. 1500 м-5 мүн. 15 сөк. 5 дэх. Сэттис спартакиада, Майа сэл.

1993 с. 2000 м-7 мүн. 38 сөк. Уон үһүс спартакиада, Покровскай куорат.

1995 с. 3000 м-11 мүн. 39 сөк. Уон төрдүс спартакиада, Төгүлү сэл.

5. Драгунова-Колесова Екатерина ("Манчаары оонньууларын" үс төгүллээх чемпионона)-1995 с. 3000 м-10 мүн. 38 сөк. 1500 м-5 мүн. 03 сөк. Уон төрдүс спартакиада, Төгүлү сэл.

1997 с. 3000 м-10 мүн. 36 сөк. Уон бөһис спартакиада, Ньурба сэл.

6. Монастырев Илья ("Манчаары оонньууларын" иккис төгүллээх чемпионона)-1999 с. 5000 м-15 мүн. 19 сөк. 06 сот. Уон алтыс спартакиада, Ытык-Күөл сэл.

2005 с. 10000 м. Уон сэттис спартакиада.

Майа сэл.

7. Захаров Николай-1995 с. 5000 м-18 мүн. 05 сөк. Уон төрдүс спартакиада, Төгүлү сэл.

8. Степцова Ульяна-1987 с. 1500 м-5 мүн. 04 сөк. 08 сот. Уон бириис спартакиада, Амма сэл.

9. Громов Славя-1999 с. 3000 м-9 мүн. 09 сөк. 05 сот. Уон алтыс спартакиада, Ытык-Күөл сэл.

10. Кардашевский Алексей-2009 с. 10000 м-32 мүн. 09 сөк. 94 сот. Уон ахсыс спартакиада, Бүлүү куората.

Быйылгы "Манчаары оонньууларыгар" кыттар сүүрүктөрү кыайылаахтарынан буолалларыгар, урукку өттүгэр чемпионнарынан буолбуттар көрдөрүүлэрин тупсаралларыгар баарабын.

Егор АБРАМОВ.

Кулун тутар 9-10 күннэригэр Дьоккуускай куоракка педагогической наука доктор, профессор, биллиилээх спортивнай тэрийээччи Валерий Пантелеймонович Кочнев бириһингэр атах оонньууларыгар ХИФУ аһаҕас күрэхтэһингэ быһылыына.

СПОРТ САҢА МААСТАРА

Бу күрэхтэһингэ Чурапчытаагы республиканскай орто спортивнай интернат-оскуола 11-с "а" кылааһын үөрэнээччигэ Сун-Гу Алексеева куобаха 18 м 71 см туһан 18-саастарыгар дьэри кыргыттарга республика рекордун олохтоого, маастар-нуорматын толордо. Кини аны

сайын ыһтыллар "Манчаары оонньууларыгар" Чурапчы чыһин көмүскүүр.

Алексей СЛЕПЦОВ.

Хаартыскара: ханастан В. П. Кочнев, Сун-Гу Алексеева, тренер И. И. Чирков.

АТАХ ООҢЬУУТУГАР САҢАЛАР

Быйылгы "Манчаары оонньууларыгар" 39 улуус, ХИФУ студена уонна согуруу куораттарга үөрөнөр саха ыччаттары туһунан хамаанда туруоран кыттыахтара. Уопсайа 4000 көрүгэ спортсмен түмсэн күрэх быһылааллара күүтүллэр.

Мин бойом 1977, 1981, 1983, 1985 сылларга Баһылай Манчаары оонньууларыгар «улуус чыһин атах» оонньууларыгар көмүскэбитим. Итилэргэ бириһтээх миһэттэн түспүтэхпит. Н. Адамов, И. Макаров, П. Собакин буолан ыстаммыттыт, эдэр-дэргэ И. Брызгаев, И. Сергеев ыстаммыттар. Үс улахан киһи түмүгүнэн улуус 1980 с., 1982 с., 1984 с. республикага бастагы миһэттэн ылаттаабыта.

Быйылгы оонньууларга хамаандага киһи зачет биэрэр. Ордук ветеран эр дьон уонна дьахталлар түмүктөрө хамаанданан түмүктэ оруолу ылыа. Ветеран эр дьонно тохтуохтун баарабын. Биһиги улуустан ыстанар, күрэхтэһэр кыахтаах Владимир Софронов (Хадаар), Павел Собакин (Мырыла), Дмитрий Макаров (Кытаанах) бааллар. Бу дьон кыһынны эрчиллибит базалара быһаарыа, барыларын биһиргэ түмэн дарыктыыр буоллар түмүктөрө үчүгэй буоларыгар улахан оруулаах буолуо ээ. Сааһыран эрэр дьонго олтоох методика-дьарык, аһылык, сыһыалан наада. Маны улуус Атах оонньуутугар федерацията учуоттуура, сөптөөхтүк дьаһана наада.

И. ЗАХАРОВ.

республика призера, Россия, Саха Республикатын спордун маастара.

Кырдык даҕаны туох баар кыайылыбыт, ситиһинбит төрөөбүт алаастыгы кытары ыкса сиһэстээх буолабы. Бүгүн биһигиннэр киһим Любовь Федотовна Попова дыһтээх алаас кыһа дьэ-тэһиннэ сыһастарбатын буолуо. Хатын чараннаах Хатылы сиригэр тобус оҕоолох Марфа Степановна уонна Федот Егорович Поповтарга сэттис оҕонно күн сириш корбута.

Люба 1980 сыллаахха Чурапчытаагы спортивнай оскуолаты ситиһинилээхтик үөрэнэн бүтэрбитэ. Үөрэнэр сылларыгар оскуола общественной олоһор актыыбынайдык кыттары, бастып спортсменка быһылыгынан биллибитэ. Баскетболга, волейболга сүүмүрдээбит хамаандаччыны. Ох саанан ытылаа умуугуан туран дьарыктаммыта. Спорт бу дьылы көрүгэр Тамара Спирidonовна, Павел Михайлович Стасовтарга дьарыктаммыта. Тыл сиригэр үөскээбит, үлэни өр эрдэргэти өрө туттут буолан күүс-уох өттүгүн кыахтаагы, тулуурдаагы.

1988 сыллаахха Новосибирскайдаагы медицинскэй училищени бүтэрэн дойдутугар кэлэн бастаан түбүрүккүлүү эмигэр

СИТИҤИЛЭЭХТИК КЫТТАРЫГАР ЭРЭЛЛЭЭХПИТ

дипломсера, сэттис үөрэммит томторутар медиксэргэ үлэһэбитэ. 1994 сыллаахха СЭС-кэ санитарнай-гигиенической лаборатория лабораториялар үлэни саралаабыта. Итиэнэ үлэлэр кэмнэригэр Саха Государственный университетин биологическай факультетын 1996 с. кэтэхтэн үөрэнэн бүтэрбитэ СЭС-кэ 17-с сылын үлэлэр, бактериолог-быраас. Алта өр тапталлаах ийэ. Улахан уол Ньургул быйыл ХИФУ горнай факультетын бүтүрүгэр, Физмат-ХI-с кылаас, Федот-IX-с кылаас, Дуны-6-с кылаас, Захар-4-с кылаас, Кол-2-с кылаас үөрэнээччилэрэ.

Люба 1978 сылтан 1988 сылга дьэри ордунан ытылаа оройуон, республика сүүмүрдээбит хамаандыгыгар чилиэни-нэп сымдан араас таһымнаах күрэхтэһиннэргэ ситиһинилээхтик кыттыбыта. Ол курдук, республика "Урожай" общественнай чемпионна, призера буолбута. Сибир, Дальнай Восток күрэхтэһиннэргэ үһүс бириһтээх миһэттэн ылыта. Нам сиригэр күрэхтэһингэ республикага бастаабыта, тыл сиригэр иккис спортивнай оонньууларыгар чемпионката. 1984 сыллаахха

Кисловодскай куоракка Советскай Союз Геройа Г. Романенко аатынан Бүтүн Союзтаагы турнирга иккис миһэттэн ылыта, салгы "Стрелы Юга" дьэ-тэһиннэ Бүтүн Союзтаагы турнирга Термез куоракка үһүс буолбута. 1985 сыллаахха Ставрополь-кыраага крауданскай сэрэи Геройа П. Игнатов бириһингэр "Урожай" ДСО күрэхтэһиннэргэ үһүс бириһтээх миһэттэр тахсыта. Итиги таһынан "Спартак" общество үһүс призера.

Любовь Федотовна быйыл сайын ыһтыллар "Манчаары оонньууларыгар" улуустуу чыһин иккис хамаанда састаабыгар көүрөһөн көмүскүүрү бэлэмнээбитин саралаан эрэр. Дьингэр ордунан ытыгы спордугар спортсменнар пенсияга тахсан да баран маастар нуорматын толороллор. Олимпиадага омук сиригтэн 60 саастарын аастыт дьон ыһтыллар. Биһиги Любабыт тоһо даҕаны 50 сааһын туоллар улууһун чыһин урукку уопутугар туһанан ситиһинилээхтик кыттыагы дьон биһэ эрэллээхтэн.

Биһиги үбүлээрибитин, ох саанан ытыгы ветеранын улуус оххо федерациятын

уонна бары охтуттары ааттарылтан итти-тик-истиһтөөк өбүрдэлибит! Илэнигэр эрчимнээх, хараҕа кыраа буолуохтун, кыайы тосхойдун!

Мария ПОПОВА, спорт ветерана.

Быынал сайлан Чурапчыга "Манчаары оонньуулары" ыытылалларын биир түөлбөдө төрөөн-үөскөтүлүп, хапсагайга 1995 сыллаагы Манчаары сшартакнадагы чемпионна. Буа сирин оонньуулары, ветеран хапсагайдыгтар турнирдарын призера Семен Прокопьевич Макаров туһунан эдэрдэргэ холобур быһыы дьнан сырдатарга баһыарыаһыа.

Чурапчы Чакыра үс ССРС чемпионна, биир аан дойдуга ордорго призера, иккис Россия кыайыгытаагы эр биирбит нэһилиэк буолбатах. Бу нэһилиэк Саха Республикатын үтүөлээх тренердэра Петр

Майтыбыгынан тустуһунан дьон буоламмыт эдэр эрдэхпитинэ сыдыар ыытыктарбыт туспа этэ. Кили үлэтэ бүттэр эрэ дьэтиги дьэти хаамаан эрэр буолар, кэпсэ көхсүн көрөн хааларбыт. Бидиһи онук буолуохтаагы курдук санаан ханна да күчүбүт буола сатыарбыт. Олоххо байыта туспа көрүүлэрдэх буолан олох араас долгуннарыгар" орус тарбаага үлэлээп-хамсаан 62-с хаарыгар сырыттаа. Оттон бидиһи, "кыраалахтар" туохха эмэ күүскэ ыалдыаргына кэпсэлиннэхпитинэ эрэ өйбүтүн-төйбүтүн буолан: "Арааһа маанан барбаттар быһыылаах" ди-

лиссэн итинник буолбатах" дьэтиһэр. Кэниһэниэн "хайдых онорор приемын билбэт буолуохпунуй" дьэни нэһэрбинэйдэн бара сыстым. Ол эрээри толлон, убаастаан туох да дьэни сангарбаппын, кыһыйа-кыһыйа уолбун "сериализиан". Орунор төрөстөөх түгэни мүччү түспатах, "сопка сигорогун" дьэтиһэн уончата бырахсан баран бүтэллэригэр тийбэллэр. Өй хаата кили уолутар улахан маастар "иплитин" боруобалаттаран Итинна да көстөр Дмитрий Петрович ангардаа тустуунан салайтаран олорбута.

Ол да буоллар, Семен Макаров, Клим Никитин, Кон-

кову Союуска кили солбуйбута да дьэтиһэ сыыстарбатым буолуа. Дьэ бу уолаттар Белоруссия чемпионатыгар бары 62 кг көрсөлүр этэ. Байыта ССРС финалын курдук тустуу буолара. Сени бу улахан тустууктары иккисинэри кыайан Белоруссияга басты сыдыбыты. Сени 52 кг тутукарыта 62 кг тахсан тустубута. Союуска эдэр уолаттар иккис буоларыар 57 кг туһунаа быһыылаага.

70-с, 80-с сыллар улахан маастардара хапсагай тустуунан үлүһүйэччилэрэ суога. Борт албах ССРС спордун маастардара саха тустуугун баһылаахтара хааллаа. Сени

паратураны тутан баран артыы арайдык хаамсан, туту эрэ кэпсэ-кэпсэти орунор дьэтиги дьэти баран эрэр буолалара. Арминтан кэпсэ баран киниэхэ комолдөөтүү тренеринэн үлэлээбитэ. Үөрөххэ 1973 сыллаахха барбыта.

1978 сыллаахха Минсккйдээй государственнай физкультурнай институту бүтэрэн Чурапчытаагы спортскулуга үлэтин саҕалаабыта. Тренерин туһаарыа хагаран, төрөбүт Чурапчытаагы харыс да халыбарыйбаака 35-с сылын тренеринэн үлэллэр. Ити сыллар тухалы тоһолюох маастар Чурапчытаагы итинник тахсыыта буолуой. Ангардас 1979 сыллаахха бүтөрбүт орулор алта дуу сэттэ дуу маастардаахтар. Быллан турар, Семен Прокопьевич саамай чарыхай итиннелэчигитинэн Стас Захаров буолар. Кили Россия орулоругар үстэ басты сыдыбыта, 1997 сыллаахха Аан дойдуга чемпионнагыгар орулорго үһүс буолан тренерин көрдөрүүтүн 28 сыл буолан баран хатылаан турар.

Дьэбүр, көрдүөскэ тиһлэр, ис-иһигитин истиг минээр-дэх табаарыстын Семен Прокопьевичи туох эмэ күлүүлээри кэпсэни үөрдүхтүн баҕарабын даҕаны ыраадым бэрт буолан кыаллыбат. Ол да буоллар Дьаагы хайатын очуоһутар олорон табаарыһы үлэтин-хамнаһын биэ олоробун, төрөс көһүнэр эрэ хайаан да ыһыгылаһабын Умубаппын.

Ахсыһын ыйга Чакыртан тахсыыт маастардар чэстэригэр ыһытылыыт республикатаагы турнирлар нэһилиэк салалтатта уолларыгар "Чакыр нэһилиэтин бочуоттаах олохтоор" дьэни бэлэстэтигэр дьэти. Олон Семен Прокопьевич "Чакыр" дьэни ааттаһа бэриллибэтэ дакаастанна.

Петр ПОРТНЯГИН, Верхонский.

«АЛБАС» КЫАЙБАТ ТУСТУГУН

Портнягини, Владимир Кили, физкультура үтүөлээх учууталын Николай Адамови, республикага элбэх күүстээх тустуу ордорго илгэн-үөрөтөн таһаарбыт, убаастабыллан туһанар тренердэри Егор Старостини, Семен Макарови, Николай Сивцеви таһаарбыт нэһилиэк буолар.

Семен Прокопьевич Макаров дьон-сэргэтэ убаастаан, таһаар ааттылалларын Чакыр Сени, Макаров Сени. Бүтүн нэһилиэк аатын сүтэ сыдыар таһаарыһым. 1951 сыллаахха төрөөбүтэ. Ийэтэ, аҕата уол кыра эрдэтинэ олохтон туорааннар Чакырга аймактарыгар итигилибитэ. Ийэ, аҕа сылаас таптаһан билбэтэх Сени олох кытаанах оскулатын барбыт кили.

Сенины бидиһи Чакыр начальнай, Чурапчы интернат-оскулатыгар бииргэ үөрэхпит кэпсэрдэхпит. Кэли Чурапчы спорт-оскулатыгар иккис сыл бииргэ тренердэбиппит. Убайбын үчүтэйдик билбип, убаастаар килим бу-

эн сырыттаһыт. Сени эмиз ааҕып-суоттаан, сантиметрдаан, миллиметирдээн тустар чуолкай хамсанылаах, лопбаачы туттунуулаах тустуук буолаачы. Биирдэ даҕаны кинигэ "албас кыайтардым" дьэни санаһы испитбэтэрим. Килини алдыһатан кыайыһым дьэни толук тустарын көрө олорон суох буолбутун байыта да билбөккө хаалар этин. Күүһүнэн кэпсэһэ даҕаны улахан кыһа баһыгаран эрорин көрөөччүм суох. Улахан күдүрүгүн быраар приема суох да буоллар эмэн ылан мизлингэтигэр киллэрэн биирдэ көрдөхкө муостуу тутан хачылырата сытар буолаачы.

Дьаагы бастаагы маастара Клим Никитини маһык кэпсээн турар. "Мин хантан эрэ спортан иһэбин. Д. П. Коркуны Сени Макаровтаагы Свердловскай аэиопордугар көрсө тустубут. Коркун үтүс кэпсэтигэ суох бу уолта мизлингэтигэр көрдөр эрэ дьэти. Бидиһи чаас ангаарын быһа бырадыстыбыт. Ондордогум аайы эн миз-

стантин Местников, Василий Гоголев, Василий Чириков, Егор Алексеев, о. д. а. маастардар "мизлингэтигэр" байы-байыларигэр майгыласпата уратылардаахтар. Ол да иһин тустуу буттары тухалы эрэнэр албастара буолан хас биирдэлэригэр ор сыл сулууспалаахтара.

Сэмен бэрт үчүтэйдик тардан хоннох аһыһынан атахтааһына, партерга түһэрдэһинэ "марьята" элбэх тустуугу хомоптут" албастар буолуохтаахтар. Союз 1976 сыллаагы иккис призера В. Гальвас Александр Медведь бидиһигэр Сенигтан бу албастар көмөлөрүнэн хотторон турар. Аны ССРС чемпионнара А. Зера, В. Базаев бидиһи кыһыгыттын нэһилиэк биирдик иккисин очконан кыайыт тутаннар эмиз баара.

Союуска 1978 сыллаахха иккис буола сыдыбыт, 1976 уонна 1977 сылларга бэһис, төрдүс буолуулаабыт Белоруссия тустууга Адельхан Багаов дьэни бэрт күүстээх тустуук баара. Прокопий Шесть-

ааттаах хапсагайдыт буолуо этэ. Орунор сааһыран баран Тыа сирин төрдүс оонньууларыгар иккис, "Манчаары оонньууларыгар" чемпион, ветеран хапсагайдыгтар турнирдарыгар үһүс буолан турар. Оттон көнүл тустууга ордук табыллан 1968-1969 сылларга синдиһилэминэ. Саха сирин, Дальнай Восток, РСФСР, ССРС чемпионна буолбута. Америка Боулдер куоратыгар Аан дойдуга орулор орулоругар үһүс буолбута. Арминга сулууспалыар кэпсэһэр ЦСКА-га аатырбыт тренер Преображенскайга дьарыктаммыта. 1972 с Москва куорат сшартакнадагы иккис призера, 1974 с Белоруссия чемпионна, 1975 с үһүс призера, 1975 с ССРС студенттарын универсиадагы кыайылаага. 1974 с Союз профсоюзтарын иккис призера.

Сенины Дмитрий Петрович Коркун эрдэтэн тренерскэй үлэргэ сыһыарбыт орулор буолар. Аттыгтан тэйтээччигэ суох. Дьарык кэпсэтигэр туох эрэ ап-

ТААТТА — ЧУРАПЧЫ КҮРЭХТЭНИИТЭ ХАЙДАХ САБАЛАММЫТАЙ?

Таатта уонна Чурапчы оройуоннары спорка табаарыстын официальной көрсүһүүлэрэ сааһааттан саҕаламмыта дьэни кырдьаастар кэпсэтигэр уонна суруйаллар. Ол тыһан баран иккис кэпсэтигэ сытар улуустар спорка иһин-кэли билдэрһиһиллара сшартакнадаттан саҕаламмыт. Ол туһунан "Коммунист" хаһыат 1948 сыл от ыйын 2 күнүгэри 27 №-гэр сийиһини сурулаубута. Таатта улуунун архыбыгар баар.

Сшартакнада бэс ыйын 25-26 күннэригэр Ытык Күөлгэ ыһытылыбыт. Күрэхтэһи аһылыгыгар ЫБСЛКС райкомун секретара Посельский, райсовет исполкомун председателэ Елисеев уонна Чурапчы спортивнай хамаандатын салайааччыта Тьтыгылаев (инициаллара суох) ээрдэлээбиттэр. Күрэхтэһи шведскэй эстафетаттан саҕаламмыт. Онно 1200 м дистанцияга Чурапчы хамаандата 3 мүн 55 секундэнэн кэлэн кыайыт. Кыһыга 12 туоска Владимиров (Чурапчы) 38 м 30 см, ыстанга Дьяковскай (Чурапчы) 34 м 35 см, куобахха 10 туоска Попов (Чурапчы) 26 м 53 см, уһуну Ыстаныга Антоев (Таатта) 5 м 46 см туһан кыайыттар. Көрөөччүлэр бөрмөтлөрүн туохтан да ордук тустуу ыһыт. Онуоха Оболокин (Таатта) Саха АССР 25-с сылын туолар

үбүлүөйдэх республикатаагы күрэхтэһи иккис миэстэни ыһыт Кирьильяны, Матвеевы (чурапчылар) бэрт дөбөнүк охтортообут. Быа тардыһытыгар Матвеев, Новгородов (чурапчылар) аатырбыттар. Биирдилээн сырсыыта, волейболга Чурапчылар хорбойбуттар. Ат сүүрдүүтэ эмиз киирэр эбит. Онуоха Чурапчы сүүрүгэ Чылбыан кыайыһы арылбыт. Күрэхтэһи түмүгэр 103 очкоттан 72-тин ылан Чурапчы оройуонун хамаандата кыайылаах тахсыбыт.

Ол саҕана иккис ыһыгы улуус спорка эрэ күрэхтэспэтэхтэр. Үлэри-хамнаса эмиз дуоһаар түһэрсэн, элбэх көрүнүгэ социалистическай куоталаһы тэрийбиттэр. Ол байыта туһунан кэпсээн Бидиһи спортутугар тэннүвүн. Иккис көрсүһүү нөгүө сыл, 1949 сыл бэс ыйын 19-20 күннэригэр Чурапчыга буолбута. Эстафетата уонна биирдилээн сүүрүүтэ чурапчылар сени биир кыайыттар. Тустууга Оболокин (Таатта) Пинигини, Охлопков (Таатта) Филиппови, Захаров (Чурапчы) Савини охтортообуттар. Быа тардыһытыгар Мончурин (Таатта) бастаабыт. Волейболга үс киирсигитэн иккитин таатталар ыһыттар. Саахымат көрүнэ эбии киирбит. Таатталар 7 очкону, чурапчылар 4 очкону суруммуттар. Таат-

тааттан Михаил Афанасьев (кэли сахалартан бастагы ССРС спордун маастара) 4 килини кыайыт, биири кытта тэннэспит дьэни суруйаллар. Мантан көрдөхкө бу саахымаака киирсини официальной бастагы көрсүһүүтүн ааҕылыыт буолуон сөт. Иккис сабаҕалаһыһын Тааттааттан В. Афанасьев, М. Афанасьев, И. Чьямов, Чурапчыттан Д. Постников (сорохторун билбэппин) үс дуоскага атын сиргэ, атын кэмит киирсигиттэр дьэни. Онтон дуоскаларын ахсаана эбиллибит.

Иккис сшартакнада эргилиннэххэ ат сүүрдүүтүгэр 36 очкону хомуһан кыайыт уонна уопсай түмүккэ 125 очколаах чурапчылар кыайылаах тахсан, дьоннорун сэргэлэрин үөрдүбүттэр. Историаттан кыһастык ахтан, түмүктээн эттэххэ бу курдук саҕаламмыт иккис аймахтыы улуус уһун кэпсэһ спорка күрэхтэра.

Ол көмтөн ыла элбэх хаар уулуһна, элбэх көлүөнэ уларыйда. Эһэлэрбит, эбэлэрбит, убайдарбыт, адыһыдэрбит тэрийбит, олохтообут үтүө үгэстэрэ салтанан, иккис улуус дөрдөһуутун быһыытыһан үйэлэргэ бара турдун дьэни баҕа санаабыһын этэбит.

Анатолый МУРУНОВ, Таатта улуунун ФК уонна спорка 2003-2007 сылларга салайааччыта.

НЭҢИЛИЭК «МАНЧААРЫ ООҢЬУУЛАРЫГАР» БЭЛЭМНЭНЭР

Одьулуун нэһилиэгэ "Манчаары оонньууларыгар" бэлэһинни үлэтин саҕалаан миһык үлэлэр бара тураллар.

1. Ат сүүрдүүтэ иһиндөрмө тутуугун үлэлэрэ ыһыттар.
2. Тэриглэлэринэн анал муннахтар тэриглэлэр. Холобур, Одьулуун орто оскулатын үлэһиттэрэ 5 күннүгэ хамнастарын "Манчаары оонньууларын" тэрийиһэ көмө быһыытыһан биирэрэ анал муннаһынан уураах таһаардылар. Кэпсэ спортсменнары олорон дьэниэн хааччыһыга аналлаах хамыһыһы дьиректор А. П. Максимов салайааччылаах тэрийдилэр. Бу күнүгэри нэһилиэһиһэр эмиз анал муннахтар буолуохтара.
3. Олорор түөлбө сирдэринэн дьону тарҕатыһа анаан муннахтар буоллулар. Дьону күрэхтэһи кэмитэр олордуга үлэлэллэригэр сүбө биирдилэр, бу үлэргэ кыһалларга ыһырдилар.
4. Нэһилиэк чол олохтоох, ыраас көстүүлээх буолуулар нэһилиэһиһэр түөлбэһин туту, хайдых ыһалларыгар, ханнык сирдэри көрөллөрүгэр-истэллэригэр анаан нэһилиэк салалтатта ыһык-кэрдэ, дьаһал биирдэ.
5. Тэриглэлэринэн, биирдэи дьонунан тэрээһин үлэргэ сыһааннаах үлэлэргэ-олбох оноруутугар, ситин бааһылыгар нуорма-соруудахтары биирдилэр.

Ити курдук Одьулуун нэһилиэгэр тэрээһин үлэлэр саҕалаһыллар. Саас күн-дьыл сыһыдлар эрэ күүстээх, тэрээһиннээх үлэ буолуохтаага күүтүлэр. "Манчаары оонньуулары" үйэлэргэ сүһүт үтүө өйдөбүллээх буолуулар бары кыһаллаһын. Норуот күүһэ-көмүһү күүһэ!

Иван ПОПОВ, хаһыат общ. корр. Одьулуун.

Балаһалары бэлэһинэти Алексей СЛЕПЦОВ.